

'Verbeter opleidingen van beroepskrachten in de zorg'

Rick Kwekkeboom is lector Community Care aan de Hogeschool van Amsterdam. Ze heeft onderzoek gedaan naar de ervaringen van mantelzorgers. Daaruit blijkt dat de samenwerking tussen formele en informele zorg nog steeds een probleem is. 'Gemeenten hebben hierin een belangrijke taak.'

'Het is verbazingwekkend hoe hardnekkig de problematische samenwerking tussen de formele en informele zorg is. De kern van het probleem is dat beide, generaliserend gesproken, vanuit een negatieve houding

beginnen. Professionals realiseren zich te weinig dat mensen veel zorg krijgen vanuit hun eigen netwerk, vaak al lang voordat er een beroep op de professionele zorg wordt gedaan. Ze denken daarom

snel dat zij als enige zorg verlenen. De mantelzorgers blijven zo op de achtergrond en de mantelzorgers met wie ze wél te maken krijgen, zien ze dan vooral als bemoeials. Dat zorgt voor een anti-mantelzorghouding. Anderzijds zetten mantelzorgers vaak op voorhand de hakken in het zand. Zij denken dat professionals zich willen opdringen, de zorg van hen willen afpakken en ze vinden dat zij zelf het beste weten wat de zorgvrager nodig heeft. De oplossing begint bij de opleidingen. Vrijwilligerszorg, mantelzorg en zelfzorg krijgen nauwelijks aandacht in het curriculum van aanstaande professionals. Daar komt maar mondjesmaat verandering in. Ook in de deskundigheidsbevordering van professionals die nu aan het werk zijn, moet dit onderwerp aandacht krijgen. Dat begint nu ook mondjesmaat te komen. En dat terwijl meer informele zorg al dertig jaar op de politieke agenda staat.'

Faciliteren

'Gemeenten hebben hierin een belangrijke taak: zij kunnen de deskundigheidsbevordering faciliteren. Vanuit mantelzorgsteunpunten worden hier en daar trainingen gegeven in zorgorganisaties, maar gemeenten moeten er veel meer aandacht aan besteden. Ze kunnen bijvoorbeeld in hun contracten met zorgorganisaties deskundigheidsbevordering in het samenwerken met informele zorgverleners als

voorwaarde opnemen.

Ook in de mantelzorgondersteuning zelf is er aandacht nodig: leer mantelzorgers om de professionals niet als bedreiging te zien maar als kameraad. Dat kan via de Steunpunten Mantelzorg maar ook via lotgenotencontact. In zorginstellingen sneuvelt door bezuinigingen het lotgenotencontact als eerste. Gemeenten kunnen dat overnemen, eventueel met behulp van digitale hulpmiddelen.'

Kennis ontwikkelen

'Gemeenten hebben meer mogelijkheden dan ze denken. Ze kunnen bijvoorbeeld ook samen met aanbieders, kennisinstellingen en opleidingen pilots opzetten waaruit je kunt leren welke oplossingen geschikt zijn. Gemeenten en instellingen realiseren zich onvoldoende – en ik preek nu voor eigen parochie – dat onderzoek waardevolle inzichten kan opleveren. Wil je kennis ontwikkelen, dan moet je daarin investeren. Ik verwijt gemeenten niets, ze zitten krap bij kas, maar als je vandaag een klein beetje investeert in onderzoek, heb je daar over twee jaar veel plezier van. We weten dat de samenwerking tussen formele en informele zorg moet verbeteren, maar hoe dat daadwerkelijk gestalte kan krijgen weten we niet goed. We zijn nooit de diepte ingegaan. Dus doe experimenten en laat daarbij onderzoeken wat de bevindingen zijn.'